

Socialförvaltningen
Interpellationssvar

Datum:
2022-06-07

Handläggare:

Svar på interpellation från FI avseende behandlingsfamilj som placering för underåriga som begår brott

Behandlingsfamilj

Behandlingsfamilj är en tidsbegränsad insats för barn och unga med behov av insats i form av behandling i kombination med placering, men där HVB bedöms mindre lämpligt. Det är familjehemsvård med riktade behandlingsinsatser till barnet/den unge samt dess nätverk i form av intensiv familjebehandling och/eller individuell behandling. Familjehemsföräldrarna är utbildade och specialiserade för att ingå som en del i ett behandlande team kring barnet/den unge.

Familjehemsföräldrarna förväntas, såsom i ett traditionellt familjehem, erbjuda barnet/den unge och ge en fysisk, social, känslomässig och utvecklingsmässig omsorg i en traditionell hemmiljö. Målet med insatsen behandlingsfamilj är att barnet/den unge ska återförenas med sin familj, flytta till ett ordinarie familjehem eller ett eget boende.

Behandlingsfamilj kräver att det finns två familjehemsföräldrar i familjen. Minst en familjehemsförälder finns tillgänglig i hemmet på heltid. Familjehemmet har enbart ett, eller undantagsvis två, barn placerade och varje enskilt barns behandling är koordinerad av en professionell samordnare. Familjehemsföräldrarna får regelbunden och behandlingsinriktad kvalificerad handledning.

Familjehemsföräldrarna har tillgång till intensiva och avlastande stödfunktioner och möjlighet till krishantering dygnet runt. Barnets/den unges skolutbildning är i starkt fokus. Ursprungsfamiljen får regelbunden och behandlingsinriktad handledning/behandling av professionell karaktär. Vid avslutande av insatsen medverkar behandlingsteamet i överlämning till ursprungsfamilj eller nytt stadigvarande familjehem.

En variant av behandlingsfamilj är Treatment Foster Care Oregon (TFCO). TFCO är en manualbaserad metod och har utvärderats av Statens Beredning för social Utvärdering (SBU). Det är den enda metod som har utvärderats och bedömts evidensbaserad. Behandlingsfamilj är dock inte uteslutande TFCO utan konceptet behandlingsfamilj finns likväl i andra former.

Socialnämndens ramavtal

Under 2021 genomfördes en upphandling av nytt ramavtal, där konceptet "Behandlingsfamilj" även upphandlades (utöver jourhem och stadigvarande familjehem). Anledningen till att nämnden upphandlade behandlingsfamilj var att man under år 2020 såg ett ökat behov av insatsen. Ramavtalet för behandlingsfamilj trädde i kraft 2022-02-15 och innefattar 13 leverantörer som erbjuder behandlingsfamiljer. En av leverantörerna är Humana och det är den enda leverantören på marknaden i Sverige idag, som erbjuder TFCO-behandlingsfamiljer. Humana har även licensen för TFCO i Sverige, vilket gör att andra leverantörer i dagsläget inte kan erbjuda konceptet

om inte Humana skulle utbilda dem (sina konkurrenter) och deras familjer i "deras" koncept.

Avrop behandlingsfamilj

Nämndens avtal har precis trätt i kraft och de avrop som har gjorts hittills är i form av direktupphandling. Under 2021 verkställdes 3 insatser och under 2022 har 2 insatser hittills verkställts. I ett av ärenden under 2022 har Humana och en TFCO-familj använts.

Resonemang

Socialtjänstens insatser beviljas utifrån individuella bedömningar i varje enskilt ärende. Om nämnden bedömer att ett barns behov tillgodoses via placering i en behandlingsfamilj fattas det beslut om det. Nämnden har inom ramen för sitt ramavtal tillgång till behandlingsfamiljer som är utbildade i TFCO och om förvaltningen bedömer att behovet bäst tillgodoses via placeringar i en behandlingsfamilj med TFCO görs avropet så långt som möjligt hos leverantören som tillhandahåller det konceptet.

TFCO är dock strikt manualbaserat och medger inga särskilda lösningar "vid sidan av". Det gör att konceptet inte alltid fungerar för alla minderåriga med kriminellt beteende. Inte alla behandlingsfamiljer hos leverantören är heller utbildade i TFCO-konceptet. De flesta av TFCO-utbildade familjer finns i Stockholm, Örebro, Linköping och Västerås. Det har tidigare funnits ett par familjer i Uppsala som står under leverantörens TFCO-koncept, de finns dock ej kvar idag. Så rent geografiskt så kan det bli så att klientens behov inte matchar mot var leverantörens TFCO-familjer bor. Detta kan dock förändras över tid.

Insatsen TFCO planeras alltid väldigt noga och under en lång tid i förväg. Socialsekreterare behöver även ha en plan för vad som ska ske med klient efter att TFCO-insatsen är avslutad. Den planen behöver vara på plats innan dess att en TFCO-insats ens påbörjas.

Tex betyder det att en brådskande behandlingsinsats i en familj inte kvalificerar sig för TFCO. Samma sak gäller när det från början är oklart var klient ska bo/befinna sig efter sin behandling – då passar inte heller TFCO. Helt krasst är det så att leverantören ibland tackar nej till att ta emot nämndens förfrågningar.

I de fall där det från nämndens sida inte finns krav på ett TFCO-koncept för klienten (tex så letar man kanske efter speciallösningar), upphandlas placeringar i behandlingsfamilj hos annan leverantör i enlighet med ramavtalet.

Dessa övriga leverantörer erbjuder alternativa former kring konceptet behandlingsfamilj, ofta med mer individuellt anpassade lösningar. Dock finns det alltid ett utbildat familjehem och en påkopplad öppenvård som bedriver behandling gentemot klient.

Asal Gohari (S)

Socialnämndens ordförande